

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foaia Interesantă”, literară-ilustrată și „Tovărășia”, economică, — e următorul: pe un an 8 coroane; pe 1/2 an 4 coroane.
Pentru economi: numai 5 cor. pe an!
Pentru America doi dolari și jumătate pe an.

Foaie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiuni:

1 pag. 48 cor., 1/2 pag. 24 cor., 1/4 pag. 12 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă
Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte
Manuscripto nu să dau napol.

Inimile nobile răspund cu jertfe frumoase.

Trei vești tare frumoase ne fac să scriem la acest loc iarăși un cîntec de laudă pentru o samă de bărbați ai neamului, cari prin faptele lor să înalță pe sineși lumină până departe luminătoare!

De s'a pornit în timpul din urmă mai vioiu ca oricînd prin foile noastre naționale, chemarea celor ce bine gîndesc și simțesc pentru neam, ca să ne deschidem inimile și pungile pentru întimpinarea trebuințelor strigătoare ale neamului! — bucurie mare avem văzînd, că aceste chemări întete, n'au fost glasul celor ce strigă în pustie, ci în suflete bune găsit'au ele răsune și găsesc tot mereu. Și să fac jertfe pentru trebuințele de obște ale neamului, cari ne îndreptătesc să credem în aceea, că popor de viață e încă acest popor, și un viitor mai bun veni-i-va și lui, în măsura vredniciei sale!

Iată cele 3 lucruri cari ne înveselesc în zilele acestea.

„Victoria”.

„Reuniunea femeilor romîne din Arad” susține o școală de fete pentru copilele familiilor române din acele părți. Școala e în ființă și arată roade destul de frumoase ca școală, i-a lipsit înse până azi o zidire potrivită, a ei proprie, care să adăpostească pe eleve în sinul său, ca internat, putîndu-le mai bine îngriji și înzestra cu toate bunele îndrumări pentru viață, decît atunci, cînd ele numai în orele de studiu sunt sub supraveghierea profesoarelor și profesorilor lor, iar încolo sunt risipite prin orașul mare și atît de străin...

A făcut Reuniunea femeilor române aradane apel (chemare) către obștea romînească din Arad și din jur și de pretutîn-

denea, să-i vină într'ajutor, că voește să zidească în Arad o casă frumoasă, potrivită, care să sălășluiască școala de fete, cuprînzîndu-le pe toate acolo, adăpostîndu-le peste întreg anul școlar, și așa mai bine putînd înriuri asupra creșterii lor alese și românești!

Și de luni de zile acum vedem publicîndu-se în ziarul „Tribuna” din Arad aproape zilnic liste cu daruri, cari mai mari, cari mai mici, dar curgînd într'una pentru frumosul scop, — așa cum curgeau acum cîțiva ani pentru gimnaziul din Brad ajutoarele cerute cu stăruință de „Libertatea”.

Dar ce mai ales crește nădejdea tuturor de a vedea întrupat frumosul plan al Reuniunii femeilor aradane, e felul nobil, superior, cum banca „Victoria” din Arad, a răspuns la chemarea acelei Reuniuni!

În adunarea sa generală dela 27 Febr. n. „Victoria” a votat **25.000 cor. pe seama școlii de fete din Arad**, — ca să o ajute a-și vedea cît mai repede visul cu ochii! A propus să se facă această frumoasă jertfă pentru cultura națională dl Director al „Victoriei” Dr. Nic. Oncu și toți acționarii au votat cu însuflețire nobilul dar!

Prin aceasta numita Reuniune a ajuns a avea adunate peste **53.000 coroane**, așa că să poate pregăti să se apuce de lucru.

Hotărîrea acționarilor „Victoriei” face mare onoare acestei înfloritoare bănci, care la multe lucruri de bine obștesc își întinde puternicul său ajutor. Faptul său e soț cu jertfa mare pe care a adus-o acum 3 ani banca „Crișana” dela Brad pentru gimnaziul din Brad, și o pune în șir cu cele mai nobil jertfitoare bănci ale noastre, ca „Crișana” și „Cassa de păstrare” din Seliște.

Em. Ungurean.

Insemnătatea „Fondurilor-Culturale” e prea bine cunoscută cetitorilor nostri. Cei-ce pentru aceste fonduri jertfesc, Români plăcuți lui Dzeu și neamului sunt! Și printre toți Români azi în viață, jertfitori pentru „Fondul-Cultural” al bisericii de care să țin, — mai sus ca toți s'a ridicat avocatul cel cu prea nobilă inimă românească, *Emanuil Ungureanu* din Timișoara, care a dăruit „Fondului-Cultural” dela Arad: **10.000 cor.**, mai mult decît ori-care alții din ciți au dăruit pîn'acum!

Ne închinăm naintea nobleței și jertfei acestui prea cinstit bătrîn al neamului!

Nic. Nestor.

Reveredissimul dn canonic gr.-cat. *Nicolau Nestor* dela Lugoj, împlinînd în 15 Februar 25 ani de preoție, a ținut să-și împodobească această zi de praznic din viață dsale, cu cununa faptei negrăit de frumoase: Ca pomenire a acestei zile, a făcut o fundațiune de atîtea mii de coroane, cîți ani de preoție l'a ajutat Dzeu să îplinească ca slujitor la altarul său: **25.000 cor.**, din a căror venit să se deede felurite ajutoare culturale și de binefacere!

Ajute-i Domnul să ajungă și alți 25 ani cu sănătate, spre fala bisericii sale și binele neamului...

*

Priviți și frumoasa listă de jertfe ce o fac fii buni ai bisericii gr. catolice române pentru Fondul-Cultural dela Blaj!

*

Cînd putem vesti împlinirea alor astfel de fapte de bine, deși grele sunt și neguroase zilele prin cari trecem, — sufletul ni-să luminează de razele nădejzii în viitor!

Că nu ne trebuie nouă nimic mai mult ca: *duh de jertfă* pentru trebuințele de obște ale neamului, și atunci binele ce nu-l avem încă, are să ne vie! Negreșit are să ne vie!

UNELE—ALTELE

Fond Cult. la Blaj.

Foarte frumoase sunt înscrierile la fondul cultural archidiecezan dela Blaj, publicate în numărul mai nou al »Unirei«. Iată-le:

Un oficer din armata cez. reg. de linie, în semn de recunoștință pentru stipendiul folosit din fundațiunea »Șuluțană«, ca elev în școala de cadeți, a trimis acum fondului cultural . . . . . Cor. 500.—
Simion P. Mateiu . . . . . 500.—
Maior D. Florean, Arad . . . 200.—
Simeon Pop, preot, Năoiu . . 500.—
Dr. Alex. Pop, medic, Blaj 1000.—
»Patria« Blaj . . . . . 500.—
Alimpu Costea, preot, Spini 200.—
Aurel Barbu, Lančrăm . . . 200.—
Simeon Ghețan, preot, Ercea 100.—
Ioan Albon, preot Doștat
(5 acții dela »Săcășana«) . 500.—
Nic. Nicoară, cleric Blaj . . 300.—
Cornel Ofel » » . . . 300.—
T. German » » . . . 300.—
Victor Neamț » » . . . 300.—
Oct. Bugner » » . . . 500.—
Leonte Opriș » » . . . 100.—
Aug. Podoabă » » . . . 200.—
Iustin Poruț » » . . . 300.—
Petru Gruia » » . . . 400.—
Traian Lazar » » . . . 300.—
Silviu Cosma » » . . . 300.—
Ioan Pop » » . . . 300.—
Pompeiu Boer » » . . . 300.—
Ioan Gligor » » . . . 300.—
Vas. Mărginean » » . . . 300.—
George Oancea » » . . . 300.—
Ștefan Suciu » » . . . 300.—
Ioan Roman » » . . . 300.—
Ștef. Roșian, prof. Blaj . . . 400.—
N. F. Negruț » » . . . 500.—
Dr. Bas. Ciura, cînd. de adv. 500.—
Dr. A. Nicolescu, prof. Blaj 1500.—
Dr. Dan. Sabó, adv. Blaj . . 1000.—
Mih. Morar, cleric Blaj . . . 1000.—
Ioan F. Negruți, inginer Blaj 1000.—

Fond Cult. la Arad.

Pentru »Fondul-Cultural« al diecezei gr.-or. române de Arad, s'au făcut încă, în zilele din urmă, următoare dăni mai mari:

Emanoil Ungurean, adv.
În Timișoara . . . Cor. 10.000
G. Purcariu, cass. Arad . . . 200.—
Vas. Pap, adv. Arad . . . 125.—
Ger. Serb, Arad . . . . . 50.—
Iul. Chirilescu, Cubin . . . 50.—
Dr. Petru Teșle . . . . . 1000.—
Nic. Groza, St. Mih. rom. . . 50.—

G. Cioca, Seciani . . . . . 60—
M. h. Păcătan, B.-Comloș . . . . . 50—
Iul. Vuia, B. Comloș . . . . . 50—
Ioan Popa, Monoștur . . . . . 100—
St. Rancu, Monoștur . . . . . 50—
Biserica din St. M.h.-rom. . . . . 50—
și alți mulți cu sume mai mărunte.
Și subscrierile de cuvicioase danii să urmează!

Să se și urmeze, cît să nu fie creștin care să nu fi dat *cît a putut mai mult*, pentru fondul cultural al bisericii și episcopiei de care să ținel

Numai așa dăm semne că suntem încă popor de viață ce-și înțelege nevoile și glasul timpului.

Pentru Brad.

La nunta tinerului *Vasile Cosma* din Vidolm, cu juna *Lucreția Pîntea* din Sînmihaiu, s'a jucat jocul miresei cu dăruirea sumelor ce vor da jucătorii, pentru gimnaziul din Brad, — și s'au adunat: dela

Andrei Muntean, Inv. pens. și soția Maria, 4 cor.; mireasa *Lucreția Pîntea*, 2 cor.; mirele *Vasile Cosma*, 3 cor.; *Ioan Moldovan*, Inv. Sînmihaiul-de-jos, 1 cor.; *Leonte Canja*, Inv., Vidolm, 1 cor.; *Octavian German*, Inv., Poșaga-de-jos 1 cor.; *Ioan Lupescu*, Invăț. pens., 1 cor.; *Ioan Muntean*, propr., Ocolîșul-mare, 1 c.; *Teodor Chiorean*, propr., Ceanul-deșert, 1 cor.; *Ioan Stoica*, propr., Vidalm, 1 cor.; *Ioan Suan*, primar com., Vidalm, 1 cor.; *Alex. Pîntea*, pantofar, Turda, 1 cor.; *Ioan Cora*, propr., Vidalm., 1 cor.; *Ioan Cuda*, Lungești, 1 cor., — de tot 20 cor.

Tinerimea academică din Șemniț au trimes prin dl *Baiu Crăciun*, cand. ing. cor. 21, adunate la o convenire pretineacă la care bravii tineri și-au adus aminte și de gimn. din Brad, cel în zbateri spre înălțare.

Casa culturală din Murani (în Timiș) a trimis pentru fondul de înălțare a acestui gimnaziu 20 cor.

Știri politice

Starea guvernului.

Guvernului Héderváry s'a întărește într-una în țară; adecă cîștigă sprigin tot mai mult față de puținul ce a avut și cu care a început, dar e încă departe de a fi sigur că are partid destul de tare pentru a putea cîrmi țara cu mână sigură.

Și-a numit acum fișpani în toate comitatele. Și prin ei cere să-și formeze partid peste tot locul, — pe cît să poate.

Prîntre unguri însă sporul lui e încetinel. Numai prin ținuturile locuite de nemaghiari, partidul îl are gata: toată laia deregătorilor îl va sprigini, precum ar sprigini pe ori-cine care ar ajunge acolo în virful clăii.

Recădri pentru votul universal.

Votul universal s'a pare însă că va fi bomba de dinamită care va sparge și noul partid al lui Héderváry.

O parte din membrii lui, oamenii lui Tisza, vechii domni, urmașii nemșilor deprinși a sta ca cloca în virful clăii și a da cu picioarele în puii de pe din jos cari piule și ei după grăunțe, — au dat chemare către țară, că toți apărătorii intereselor „maghiarizmului“ să se înfrigebeze în ligă contra votului universal, că acela e perirea atotputerniciei maghiarel.

Ministrul Lukács însă și alt rînd de oameni din același partid, spun că: noi vom vota universal pe care îl vrea azi și Domnitorul, ca să se dea popoarelor țării!

Și e pusă la cale o mare adunare la Orădea mare, care să fie un fel de Congres al celor ce voesc votul universal!

Și așa s'a va porni acum o fre-care destul de aspră în chiar stînul nou clripitului partid, în jurul întrebării că: să se dea ori să nu s'a dea popoarelor vot larg, universal?

Kosutiștii

să frămîntă și ei tare, pregătindu-să de luptă în alegeri. Ai lui Justh au dat chemare către poporul maghiar să-și sprijinească pe ei, că ei voesc cea mai largă libertate poporului, ei voesc să se dea și dreptul de vot întregului popor, voesc și neatîrnarea economică, și toate!

Nou ministru.

Guvernul Héderváry a ajuns la înțelegere cu contele *Ioan Zichy* unul dintre întemeetorii partidului poporal-catolic din dietă, și a propus Maestății sale să fie numit ministru de culte (peste biserici și școale), ceea-ce s'a și întimplat.

— *Iakabfi Imre*, fostul fișpan al comitatului Caraș-severin, a fost numit secretar de stat în ministeriul de interne (peste trebile din lăuntru ale țării, peste deregătorii). El fusese pe vremi și deputat la Caransebeș de unde l'a scos *Burdea*, pentru ce și este în dușmănie cu acest slugă al tuturor celor de prin ministerii. Acum *Burdea* va trebui să se pună bine și cu — dușmanul de ieri, că altfel îi poate strica multe socoteli.

DI Emil Babeș

unul din cei mai aprigi doritori de a forma un nou partid politic mai „moderat“ (mai „stîmpărat“ vezi dta, că al nostru prea arde pe guvernul...), dă de știre, că, după-ce încercările dsale de acest fel, de ani de zile, n'au dai nici un rod, că Românii vreau să fie *Români deplin!*, — își întrerupe lucrarea mai departe în folosul doritului partid, căci, zice, în aceste zile însemnate (în preajma alegerilor adecă), nu voește să facă spargere între frați, că dsa și de ar vol să facă ceva, numai în înțelegere cu conducătorii autorizați (chemăți), adecă cu clubul deputaților noștri ar-dori să facă.

Nu știm ce s'a zicem despre acest domn Babeș, e dsa sincer și atunci vrednic de stimă, ori e șiret al focului!

Mai curînd ni-să pare, că văzînd

dsa că nu face ispravă cu »moderația«, o dă acum pe vrednicul Român, care și așa n'ar fi făcut nimic decît în înțelegere cu deputații noștri... Dar atunci la ce atîta asudare de ani de zile de a modera toată nația? De s'a adunau pe lîngă dsa însă cîteva gloate ale nației, tare ne temem, că azi nu mai vorbea cum vorbește. Azi lasă în pace partidul moderat român, — fiindcă acela și așa nu are ființă decît în — lună.

Ba, la adevărul vorbind, noi credem că prea suntem cu toții babeșiți, moderați, peste măsură stîmpărați în toată lupta noastră națională! Și, dacă după noi ar merge, nu mai multă moderare, ci îndîrjire întreită am vârsa în singele și în voința fiecărui Român, și apoi așa am porni cu ei la luptă pentru cucerirea drepturilor ce ni-să cad aci, ca popor, ca neam!

Partidul nostru

acum chibzuește lucrurile și să silește a face organizarea cercurilor românești. O înștiințare însă, că ce și cum, ce va fi colo și ce dincolo, — nu a dat până acum obștei românești.

Bosnia, ne ia nainte!

Locuitorii Bosniei-Herțegovinei, dacă aceste țări au fost încorporate de tot la împărăția Austro-Ungară, — au primit acum și ei o „constituție“, adecă rînduiala, legile, după care să-și ocîrmuiască viața lor în noua legătură de stat.

Deși nu li-s'a dat nici lor tot largul și toată neatîrnarea pe care și-o dorește fiecare popor și țărișoară, — totuși pe legile ce au primit să vede mîna mai liberală, mai îngăduitoare, a Austriei, decum ar fi căpătat dacă ar fi fost ca politiciii din Pesta să le croiască poruncile de nouă rînduială. Iaca totuși ce s'a dat acestei țărișoare, care abia are două milioane de locuitori:

I-s'a dat dieta ei provincială, așa cum au toate țările cari fac parte din Austria, adecă un sfat deosebit al țării în care deputații poporului Bosniac, s'a poata hotări după cea mai bună a lor chibzuială asupra felului de rînduire a vieții locuitorilor țării.

E drept că nu asupra tuturor treburilor țării li-i dat dreptul a hotări ei de ei în dieta lor, ci unele treburi sunt lăsate a fi hotărite prin conducerea împărăției de care s'a țin acum. De pildă lucrurile ce s'a țin de armată și apărarea țării, nu-s lăsate la hotărîrea dietei bosniece, ci și țara lor e apărată de aceeași armată de obște; nici trenurile nu li-să lasă sub mîna lor deosebite, ci și

grija asta e a împărăției, și altele încă.

Dar li-s'a dat chezeșie deplină în două privințe, în cele mai însemnate privințe, după cari s'a upte azi popoarele preste tot. ocul și ne luptăm și noi. — li-s'a dat asigurare deplină, că în dieta lor s'a-și poată găsi ocrotire tuturor trebuințelor lor naționale și confesionale (de credință)!

Li-s'a dat apoi chezeșie deplină, că nu i-să va stîngeni dreptul de întrunire liberă, nici cel de asociare adecă dreptul de a forma el și fel de societății, însoțiri, naționale, culturale ori economice, de care vor simți lipsa!

Nu e mult ce s'a dat Bosniacilor dacă măsuri libertățile ce au căpătat, cu libertatea în toate privințele pe care și-o dorește un popor, o țară, — dar e foarte mult cel i-s'a dat acestor oameni, față de aceea ce avem noi popoarele mult mai mari și mai demult locuitoare și susținătoare a statului ungar, care și el formează trup din trupul împărăției austro-ungare.

În Bosnia locuiește o umătate de milion de Turci. Acești oameni sînt nepoții acelor groaznici păgîni, dela cari atît a avut de suferit și Austria și Ungaria veacuri de-arîndul; cari au călcat sub picioare trupul viu al acestor țări, și au înfipt pe cetatea din Buda steagul verde al lor cu semiluna (în loc de cruce) pe el, și l'au ținut cu puterea 150 ani aci, de gema țara sub genunchele păgîn, încît abia mai putea răsufli! Și au dat asalturi și asupra Vienei, și multe mii de fii creștini ai Austriei au trebuit să piară în apărarea țării contra acelor sălbateci călcători ai creștinătății. Ardealul și Bănatul ajunsese drum bătut pentru hordele lor, și Austria pusesese la cale pe Românii dela hotarele țării să se rînduiască în regimente deosebite luptătoare contra păgînilor, în așa zisele regimente de graniță, grăniceri, cari din pepturile lor s'a făcă zid tare de apărare și gata în ori ce clipă a oprî cu peptul lor valul de păgîni! Și de cite-ori au trebuit să se ridice aceste regimente în contra acelor năvale turbate și cite lupte sîngeroase au dat, cite bravuri auî acut, — o pot spune mai drept istoriile glorioaselor regimente de grăniceri, regimente tot de Români credincioși țării și viteji muritori pentru ea!

Turcii din Bosnia sunt nepoții năvalitorilor și pustiitorilor acelor, — și noi Românii suntem nepoții apărătorilor le ară descriși mai sus! Și noi de aceste gii ne-am legat viețile, în țarina lor ne-am frămîntat singele ce ni-s'a cerut să-l vârsăm.

Și azi ce vedem?

Nepoții călcătorilor și jăfuitorilor de țară, ajunși în legăturile împărăției austro-ungare, capătă din mâna guvernului austriac și ungar, cu învoirea amândurora, o constituție, care le asigură acelor deplina dezvoltare liberă națională și confesională, li-să dă dietă deosebită, în care să-și croiască și ocrotească trebuințele naționale și bisericești, —

iar noi, nepoții celor ce au făcut din trupurile lor zid de apărare a acestor țări contra acelor călcători, — noi nu numai că nu putem visa de o dietă deosebită a țăriiilor ce locuim, în care să aibă și limba noastră macar atita drept cât va avea limba turcească în dieta Bosniei, — dar a noastră limbă nici în congregațiile comitatelor, sfaturile mici ale varmeghiilor, nu o mai putem folosi liber, decât în foarte puține, și și acolo de cite ori ne ridicăm glasul în limba noastră, ne ploaie potop de ocări, și ne asurzesc zbieretele, că să nu mai vorbim în această limbă urită valahă, ci în minunata și „dulcea“ (?) limbă alui Tuhutum! Din cele vre-o 20 comitate în care Românii fiind, în Ardeal, Ungaria și Bănat, foarte numeroși, limba lor ar trebui să fie limbă oficioasă la comitat, — abia mai cutează fruntașii acestui popor să o rostească în congregațiile alor 6—7, iar în celelalte nici nu mai încearcă cu ea, că nu-s lăsați s'o folosească!

Ba și în reprezentanțele comunale, în sute și sute de locuri, unde Românii sunt mestecați cu Unguri, limba de desbatere o numai cea maghiară, și cea română trebuie să stee tăcută, după ușe, că așa-s de ne-îngăduitori turcii nostri cei noi, adecă slujbașii cei fără suflet față de noi, încît nu te sufăr să-ți folosești limba, deși ai pe asta drept scris în lege!

Și acum fă asemnare: Turcii și Sîrbii-Croații Bosniei, își pot ocroti, prin dieta lor, limba și religia, și să pot întruni si asocia liber.

Ce însămnă asta? În administrația țării (la deregătorii) limba lor va fi cinstită și folosită, scrisorile date în limba lor primite cu bine; dacă bisericile au lipsă de spriginul deregătorilor, îl primesc, le stau într'ajutor; de vreau să țină ceva adunări pentru oarecari trebuințe culturale ori naționale sau politice, nu-i oprește nime; de voesc a să însoți în partide naționale sau politice, nu-i oprește nime. De vreau să facă însoțiri și societăți economice, culturale, naționale nu-i oprește nime! — că li-i chezeșuit prin noua constituție ce li-s'a dat, dreptul deplin liber de asociare și întrunire!

Nu e mult, e chiar puțin ce s'a dat și Bosnieilor, — dar ce mult e față de ce avem noi, străvechii locuitori și apărători ai acestei țări! Că noi de cerem cît de cît ajutorul deregătorilor noastre pe sama bisericilor, macar să ne scoată darea pentru școale, nu ni-l dau, ne lasă să ne năcăjim și să ne zbatem în neputință!, de vrem să ținem ceva adunări pe temei național, trebuie să umblăm pe la șapte solgăbirae să ne dea „îngăduință“ a ne putea vedea și sfătui între noi frații cu frați, și de atitea ori nu vreau să ne lase!, de vrem să ne mișcăm ca partid național, ne aruncă în temniță!, de dăm pe la deregătorii hirtii scrise în limba noastră, ni-le aruncă napoi ca pe unele ce n'ar avea drept la ființă aici — și cite alte! Nici o năzuință națională ori bisericească, nici chiar economică românească, a noastră, nu găsește în deregătorii, jos și sus, nici un sprigin, nici o ocrotire, nici o bunăvoință macar!

Așa că, zeu, am ajuns să simțim pizmă și față de starea în care au fost puși — Bosniecii, deși și lor puțin li-s'a dat!

Asociațiunea Aradană.

pentru cultura poporului român din părțile ungurene, — care are președinte pe P. S. Sa Episcopul din Arad, și director pe deputatul Vasile Goldiș, e întrunită azi în 3 Martie și mâne în 4 la adunare generală în Arad.

Vom aduce amănunte dela adunarea culturală a acestei Asociațiuni, care e pornită pe calea unui nou și bun avînt.

Correspondență.

Din Lanocrâm.

O zi de adevărată veselie a fost pentru poporul din comuna Lanocrâm ziua de trei sfinți, cînd s'a dat reprezentația teatrală năinte vestită. — Deși să nimerise un timp nepriincios, sala de producțiune s'a umplut de publicul doritor de petrecere.

A fost inteligința din sat, o parte din jur, dar mai ales popor peste așteptare mult! La orele 8 s'a început reprezentația. S'au jucat două piese de teatru populare, anume: „Mana vacilor“ de Th. Speranță și „Tinerete nebunețe“ de G. Cătană, inv., amîndouă cu năzuința de a înălțura din mintea țaranului român unele credințe deșarte și moravuri rele. Publicul s'a ridicat deplin mulțămit dela reprezentație, căci piesele au fost bine predate.

După o pauză de vre-o citeva minute, întreg tineretul s'a prins într'o horă veselă sfîrșită cu o zburdalnică „Hătegană“. S'a făcut apoi liniște și de afară se aude sunetul

unui fluer întonînd: „Marșul lui Mihai-Viteazul și'n clinchetul dulce de zurgălăi s'aud apropiindu-se pașii Indesați a mândrilor Călușeri! Toți să umplu de bucurie văzînd frumosul grup de flăcăi, cărora lăutarle e cinstitul inv. pens. Bucur. Să începă jocul lor. Băeții săltau, părea că nici n'atinge pămîntul! Au fost răsplătiți cu aplauze și urale nesfîrșite. — S'a urmat apoi iar cu celelalte jocuri naționale tot așa de frumoase și vesele.

Pe cît de frumos a fost sfîrșitul moral pe atît de frumos și cel material. Au încurs bani 174 cor. 20 fileri. Spesele au fost 60 cor. 32 fil., deci a rămas un venit curat de 113 cor. 88 fil., care s'a împărțit la cele două fonduri pentru cari s'a destinat: „Fondului Șaguna“ înființat din prilejul centenarului „Marelui Andrei“ la indemnul preoților locali și cu spriginul învățătorilor suma de 30 cor. Iar restul de 83 cor. 88 fil. s'a adăugat la „fondul de teatru“ înființat în anul trecut din venitul curat dela petrecerii aranjate tot de corpul inv., care a ajuns suma de 200 cor. din care cu timpul să se procure o bină și cele trebuincioase pentru o eventuală sală mai corăspunzătoare de petreceri.

Tuturor contribuitorilor se aduce mulțămîntă. Iar corpului inv. care în totdeauna s'a străduit pentru binele și înaintarea poporului din comună, li-să aduce laudă vrednică.

Un membru din comit.

Istoria să repetă!

Făgăduința din zile de primejdie a polițiilor unguri, nu plătește nici o zală!

O, Doamne, bine ar fi de n'am fi cunoscut această slăbiciune, ba însușire păcătoasă, nemernică, a bărbaților cari făuresc politică din Pesta! Dar am avut nenorocirea a prea gusta din pomul ei!

Au nu zbiera la 1848 Kossuth de răsuna țara: Eu vreau *frăprietate egalitate* (ca om cu om să fie deopotrivă în toate în această țară!) și *libertate!* Și scria, nene, la apeluri în limba română către Români, și în cea slovacă către Slovaci, ca să vie sub steagurile lui!

Ba și după revoluție, cît ținu absolutizmul nemțesc, același lucru îl spuneau matadorii politici din Pesta și îl scriau prin foile lor, — ba făcură și o *lege*, lege fundamentală între legile țării, prin care dau macar o parte din libertățile făgăduite.

După-ce ajunseră însă în șea, iacă-i ce făcură și ce faci! Andrassy, Apponyi și toți ai lor, dau cu căciula 'n văzduh și strigă obraznic: Ce „lege“, mă Valahule? Lege e pumnul meu, că-s la putere și-s mai tare!

Că și-au dat marii lor părinți Kossuth, Deak și alții, cuvîntul, că au scris și în lege sfîntită prin subscrierea lor și pecetea Domnitorului cu Coroana pe cap, — asta nu face! Azi li-i bine, de alta ce le pasă!

Dar iacă o dovadă mai nouă:

Anul trecut, cînd fû primejdia de războiu cu Sirbia, conducătorii dela Viena a Impărăției, adecă Impăratul cu toți sfetnicii săi înalți, printre cari și ministri de frunte ungari, ca să cîștige România pe partea lor, — că aveau mare lipsă de asta!, — au făgăduit României, că de stă pe partea lor, îi fac oare-cari îmbunătățiri în contractele economice ce stau între aceste țări, lărgind citva drepturile României intru trimiterea de vite și bucate peste granițele austro-ungare! Și România a crezut făgăduinței sărbătorești și a stat pe partea Austro-ungariei, ceea-ce a stîmpărat mult poarta de războiu și a Sirbiei și a Rusiei, care ținea cu Sirbi! Pe cînd de putea Rusia și Sirbia cîștiga pe România pe partea lor, — nu știu zeu de scăpam noi de războiu și cum ne umbla în el!

A trecut însă primejdia. Și împărăția și-a avut marele folos după ținuta României, că a scăpat de un războiu cu atâtea primejdii.

Vine acum România și zice Austro-ungariei: plătiți-vă datori: dați-mi contractele economice îmbunătățite!

Austria vrea, și le-ar da. Impăratul și sfetnicii săi vienezi voesc să le dea, — dar politiciii din Pesta pun capu 'n pept și zic: ba, noi nu! Că s'au ridicat cereri din țară că să nu să dea României acele ușurări, că nu-s bune pentru economia țării noastre!

Ministri koșutiști de pe vremea războiului au căzut dela putere, ăstor noi li-să cere de politicianii unguri să nu să învoiască la contractul îmbunătățit cu România, că de să învoesc, le scoală, la alegeri, poporul unguresc în cap, că vind binele țării la România!

Și Luni în săptămîna asta fiind ministrul Héderváry la Viena a dat de știre acolo, că el nu poate iscăli contractele alea, pînă n'o fi dietă nouă, care ea să le voteze, de-o vrea!... Iar dieta foarte ușor să poate să nu vree!

Și iar vedem repetată istoria, că făgăduințele pe care politiciii conducători din Pesta țile fac în zile de strimtoare, — după ce-or veni zilele de pace: nu le mai țin!

Darurile Rusiei...

Lucrurile ce lasă să vedem în viitor.

Rusia în urmărirea planurilor sale de mărire a gîntei (vitei) slave, e neobosită și neadormită!

Un mare vis al Rusiei e: a avea mine-poimine în josul Dunării, nu ca azi trei țărișoare mărunte, slăbuțe, ci: una și bună, o împărăție slavă din jos de Dunăre! Acea să fie soata ei puternică în urmărirea planurilor sale mari de înaintare spre Tarigrad (Constantinopol), și prin asta spre Răsăritul îndepărtat și dătător de bogății, spre care să merge prin Tarigrad.

Dar așa un plan mare nu să poate intrupa dintr'o poruncă, nici dintr'o trăsătură de condei, nici din o bubuitură de tun, — ci pentru el îți trebuie plan întins pe vreme îndelungată, pe zeci și zeci de ani, pe veacuri chiar, nainte!

Și planul Rusiei așa e făcut. Nainte vreme, cînd puterea Turcilor să întindea până la Dunăre, ba și peste Dunăre (că și România era macar cu numele, supusă Turciei), — Rusia s'a apucat să împingă de-oamdată napoi stăpînirea turcească de de-asupra țărilor slave (Bulgaria, Rumelia, Sirbia), ca și cum ridici și înlături pătura de foi uscate din pădure, de peste stratul de ierburi și flori vrednice de viață ce nu pot răzbi frunze din pricina păturei de în sus de peste ele. Și în războiul din 1877, cu ajutorul vitejiei românești, izbuti a ridica pe peste straturile slave: Bulgaria și Rumelia, coperămîntul de foi înecătoare ale turcismului, și lăsă ca Slavii din aceste țări să ajungă la lumină, la aer, la soare, ca să se poată apoi desvolta mai cu dinadinsul.

Și așa a fost. Azi, după 40 ani de libertate, Bulgaria și Rumelia s'au ridicat de nu să mai cunosc, față de ce erau nainte de acel război! Azi ele formează un Regat național slav, de care slavizmul leagă mari și temeinice nădejdi!

Acum Rusia numai după-acea umblă, să apropie tot mai mult pe Bulgari de Sirbi și de Muntenegreni, și să-î împace cu gîndul de a să lega între sine într'o tovărășie de arme, care să le dea putere mare și vază în afară, — de nu s'or putea preface chiar într'un singur stat, mare și tare! Și ca să le supună planurilor sale, mereu le arată fel și fel de semne de dragoste. Așa tot în cinci, în zece ani, auzim, că Rusia a făcut ba Muntenegrului, ba Sirbiei, ba Bulgariei, cite-o „cinste“ grasă: trimițîndu-î 50.000, ba 100.000 de puști, zeci de tunuri

și toate cele trebuitoare lor!... Muntenegru e așa de înzestrat cu arme căpătate dela „Tătu-cul dela Miază-noapte“ (cum zic Țarului Rusiei), încît e acuși numai un magazin de arme!

Acum cîțiva ani apoi, Rusia, ca să aibă drept a pune piciorul ori-cînd pe pămîntul Bulgariei, avînd acolo un punct al său propriu, a luat dela Bulgaria mi-te în arîndă portul (orașul cu stație de corăbii) Burgas, de pe țărmul Mării-Negre. Acesta e, pentru Rusia, punct la jumătatea drumului spre Constantinopol, și-î e de preț! Ea poate veni aci și-și poate adăposti aci vasele sale ori-cînd, ca la ea acasă. Prin ce s'a făcut stăpînă și peste celalalt țărm al Mării, pentru care pîn'atunci era streină și de care, în vreme de războiu, n'ar fi avut drept să se apropie, că opresc învoielile dintre state!

Iar acum vine o știre și mai nouă, care e un pas și mai mare și mai însemnat în înaintarea Rusiei spre marile sale ținte politice:

Anume Rusia a hotărît să facă dar Bulgariei 10 (zece) vase de războiu, anume: încrușătorul de clasa I. Ocicoff, și 3 de clasa II. Cagul, Panait și Mercori, apoi patru vase „contratorpiloare“ și două vase submarine (umblătoare pe sub ape pentru a face stricăciuni corăbiilor de pe fața apelor), toate foarte însemnate pentru zile de războiu!

Ziarele din România vorbesc cu o vădită îngrijire de acest nou dar al Rusiei făcut statului Bulgar. Căci prin acest dar Bulgaria ajunge să însemneze și ea o putere în Marea-Neagră, pe a cărei ape pîn'acum numai vasele Rusiei și ale României erau doamne, iar alte vase de războiu nu să vedeau, decît corăbiile de negoț ce coboară pe Dunăre și să duc în jos pe mare.

Și grija României e, pentrucă prin vasele ce le primește, Bulgaria ajunge a fi chiar mai bine înarmată ca putere pe mare, decît însași România, și la caz că s'ar întîmpla odată o neînțelegere între aceste două state vecine (cum era să se întîmple mai acum 4—5 ani!), cu vasele acestea Bulgaria ar putea să atace orașul Constanța și portul lui (stația de corăbii), lucru la care Bulgaria nu s'ar fi putut nici gîndi. Așa că darul Rusiei, e un lucru neplăcut pentru România, dacă nu de altă, cel puțin că o silește să se bage și ea în cheltueli nouă și mari, încordîndu-și puterile a-și sporii vasele de războiu pe Mare și pe Dunăre, cît să nu aibă mai mult nici umbră de teamă de

vecina sa, — căreia îi tot cam stau ochii asupra Dobrogiei, care dela 1778 să ține de România.

Măna rusească lungă și isteț pachetătoare a lucrurilor, să vede bine cum lucrează, încet și cu plan bine chibzuit, în pregătirea unor mari întîmplări viitoare.

Și acum încă mai putem privi la ele liniștiți, dar cînd cele 3 state slave din josul Dunării vor fi, precum vor fi odată, unite între ele, atunci nu numai România, ci în aceeași măsură Ungaria, va avea multe cuvinte de a trăsări și a avea nopți nedumerite din pricina mării slave dela Miază-noapte și dela Miază-zil!

Atunci vor ajunge și concetățenii nostri Unguri a să vedea așa de primejduiți de aceste mări, ca și Românii, și vor vedea, că aceste două neamuri numai răzimîndu-să unul pe altul să vor putea împotrivi cu izbîndă valurilor acelora, — dar tare ne e teamă, că, prin politica pe care o urmăresc față de noi Românii de sub un acoperemînt cu ei, vor zădărnici cu totul ori-ce putință de înțelegere, chiar și în fața unor astfel de zile grele!

Atunci să pot răzbuna crunt păcatele pe care politica de azi dela Pesta le săvîrșeste zi de zi și tot mai mizerabil, față de neamul nostru, de a cărui bunăvoință și sprigin tare, vor avea mare trebuință odată!...

Hlinka — liber!

Inimosul preot Slovac Andrei Hlinka, după 33 luni de robie la Seghedin, a fost în urmă, săptămîna trecută, dat libertății. Să mai pornise contra lui un proces politic, dar acela, împedecat odată a fi pertractat din pricina procesului cu Haverda Mariska, s'a amînat, și pînă să-î vină rîndul de nou la pertractare, ministrul de justiție, încredințîndu-să și el că e numai o sicăială, șicană, a procurorului contra acestui fruntaș Slovac, — l'a oprit și a rînduit să fie înlăturat acest proces. Prin asta s'a făcut cu putință părintelui Hlinka, a să putea vedea iară liber.

Mercuri în 23 Febr. n. a fost părintele Hlinka pus în libertate.

Înainte de despărțire de soții săi de suferințe, s'au întrunit Marți sara la o cină împreună, cu fratele lor care ca mîne dimineața are să fie lăsat a trece peste pragul porții arestului, după 33 luni a fost ținut zăvorît acolo.

Cina asta a fost foarte mișcătoare. Toți arestații — tot bărbați cu carte închiși pentru cele ce au scris prin foi sau au grăit în adunări de popor cătră poporul nedreptățit, și anume Români, Slovaci și socialiști, — s'au dus și au

strîns mîna fratelui lor care ca mîne să va despărți de ei, toți dorindu-î întoarcere cu bine în mijlocul celor iubiți ai săi! În vremea cînei, părintele Hlinka, a ridicat un pahar cu vin și închinînd a zis celor dela masă:

„...Să rămîneți cu bine!..., clipa liberării mele a sosit; eu plec cătră casă (și cînd pomeni de casă, ochii i-să înlăcrămară), iar voi, fraților, cei cari aveți să suferiți încă între aceste ziduri, întăriți-vă inima, fiți uniți în toatel Dzeu cu voi! Am avut aici privilegiu să admir iubirea voastră de neam și de patrie, și nu vă voi uita nici odată!...“

Cina a trebuit începută nainte de 6, că la 7 vine pandurul și închide pe fiecare în odaia lui. Așa și acum, la ora 7, cînd frații de suferințe să simțau mai bine, și cînd altă lume nici nu s'a pus încă la „cină“, ei au trebuit să-și gate cina, ca să se ducă fiecare în chilia sa. A fost cea din urmă cină împreună cu de toți iubitul și stimatul preot Hlinka.

Dimineața apoi, părintele Hlinka a lăsat și o scrisoare de rămas bun, scrisă românește — că în cei peste 2 și jumătate ani cît a stat la Seghedin a învățat limba română, ca limba poporului cu care poporul slovac are să meargă mână 'n mână, frățeste, în luptele sale politice. — Scrisoarea era adresată dlui George Jugănaru, redactorul „Drapelului“ din Lugoj, închis și el la Seghedin. Dăm și noi cetitorilor nostri după „Drapelul, acea scrisoare, care e în multe privințe interesantă și pe alocurea pe noi Românii ne privește deosebit. Iată-o:

Dragă frate de suferință!

S'a apropiat clipa cea mai dureroasă pentru D-ta, căci trebuie să ne luăm rămas-bun. D ta ești singurul, cu care m'am întîlnit aci de două ori, între aceste ziduri mohorite. De două ori ai fost, dragă frate, aici, ai petrecut timpul cel mai bun al anului, dar și cel mai neplăcut: o primăvară și o iarnă. Ai văzut frunză verde, ai văzut și uscată. Cînd ai venit pentru a doua oară ai aflat totul schimbat; n'ai mai aflat aici pe altul, decît pe mine, dintre cei vechi și pe soțul anarhist... încolo pe nimenea. Alt director, alt sergentmajor, căci bunul paznic, credinciosul Halko a murit, iar pe mustață-roșie, pe Forró l-a strămutat la robii, din pricina beuturii. Ai găsit temniță vapsită, celulele renoite cu lacate noi și grele, numai pe mine, nestorul robilor (bătrînul între robi) mai găsit tot cel neschimbat și neclintit.

»Dar nu e drept, eu însuși mă înșel pe mine! Și eu m'am schimbat, sunt mai bătrîn cu 33 luni grele și neplăcute; părul mi-s'a încăruntit, fruntea mea bărbătească s'a brezdat și ochii mi-s'au obsit. Am petrecut aici trei primăveri cu credință în viitor mai mîngăietor,

„Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște“.

CONVOACARE.

P. T. membrii „Casei de păstrare (reuniune) în Săliște“ să convoacă la

a XXVI-a adunare generală ordinară,

conform §. 15 din statutele reuniunii, pe Joi, în 11/24 Martie a. c. la 2 ore p. m. în sala festivă a școlii gr.-or. române din Săliște, pe lângă următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul general al Direcțiunii.
3. Raportul conziliului de inspecțiune.
4. Stabilirea bilanțului cu 31 Decembrie 1909 și votarea absolutoriului.

5. Alegerea unui membru în direcțiune cu mandat de 1 an.

6. Alegerea membrilor în conziliul de inspecțiune conform §. 22 din statute.

7. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și ai conziliului de inspecțiune.

Domnii membri, cari doresc a participa cu vot decisiv la adunarea generală, în persoană sau prin plenipotențiați, sunt, în senzul dispozițiilor §. 10 din statute, rugați a-și depune libelele de membru și documentele de plenipotență la cassa reuniunii, cel mult până în 22 Martie st. n. a. c.

Din ședința direcțiunii „Casei de păstrare (reuniune) în Săliște“, ținută la 27 Februarie 1910.

(659) 1—1

Direcțiunea.

ACTIVE	CONTUL BILANȚ	PASIVE
Cassa . . . . . K 62.078.28	Capital societar . . . . K 26.000.—	
Cambii . . . . . K 805.554.—	Fondul de rezervă . . . K 100.000.—	
Imprumuturi ipotecare . K 527.361.—	Fondul special de rezervă K 19.068.94	
Impr. pe oblig. cu cav. K 305.825.—	Fondul de binefaceri . . K 59.440.07	
Imprumut. în Contcurent K 665.837.22	Fondul de penziune . . . K 16.331.04	
Efecte publice și diverse acții . . . K 258.164.—	Fond. spital, public, Săliște K 42.119.57	K 262.959.62
Casele institutului . . . . . K 98.500.—	Depuneri spre fructificare K 2.007.016.26	
Impr. din ond. de binefaceri K 35.083.31	Depuneri în casete de economizare . . . . . K 9.069.96	K 2.016.086.22
Depun. fondul. de binefaceri K 24.356.76	Reescompt . . . . . K 189.000.—	
Depunerea fondului de penziune . . . K 16.331.04	Credite de Contcurent . . . . . K 269.610.—	
Depun. înființind. spital public în Săliște K 42.119.57	Diverse conturi creditoare . . . . . K 83.558.52	
Mobilier . . . . . K 2.448.76	Interese anticipate pro 1910 . . . . . K 19.791.21	
după amortizare de . . . . . K 244.88	Profit net . . . . . K 22.210.29	
Diversi debitori și inter. rest. și tranzit. K 19.801.80		
		K 2.863.215.86
		K 2.863.215.86

SPESE	CONTUL PROFIT ȘI PERDERE	VENITE
Interese:	Interese:	
pentru depun. spre fructific. K 83.814.66	dela imprumuturi cambiale . K 53.965.31	
„ reescont . . . . . K 10.911.25	„ Impr. ipotecare . . . . K 37.184.81	
„ fondul de binefaceri . . K 923.35	„ Impr. pe oblig. cu cav. K 22.018.90	
„ ondul de penziune . . . K 716.65	„ Impr. în Contcurent . . K 22.502.38	
Spese:	„ efecte . . . . . K 10.187.89	K 145.859.29
salare și bani de quartir . K 12.444.84	Chirii . . . . . K 3.641.60	
marce de prezență . . . . K 1.540.—	Proviziuni și alte venituri . . . . . K 1.807.63	
imprim., registr., chiria, porto K 5.621.20		
Dare:		
directă . . . . . K 3.384.94		
10% după inter. la depuneri K 8.381.46		
Amortizări:		
din casele institutului . . . K 500.—		
„ mobilier . . . . . K 244.88		
„ pretenziuni . . . . . K 615.—		
Profit net . . . . . K 22.210.29		
		K 151.308.52
		K 151.308.52

Săliște, în 31 Decembrie 1909.

La finea anului 1908 au fost 130 membri, n anul 1909 au rămas 20 și au intrat 20 membri; la finea anului 1909 au fost 130 membri cu 130 părți de fondare.

DIRECȚIUNEA:

- Dr. Calefariu m. p., președinte. Dr. Comșa m. p. Dr. Stroia m. p. C. Herția m. p. D. Lăpădat m. p. D. Roșca m. p.
 Petru I. Comșa m. p. Iacob Stefea m. p. B. Comșa m. p. Ioan Răduciu m. p. Ioan Bârsan m. p.
 Iosif Lissai m. p., revizor expert al „Solidarității“.

Subsemnatul conziliu de inspecțiune am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și conzonanță cu registrele institutului.

Săliște, la 27 Februarie 1910.

- Nicolau Hențiu m. p., președinte. Ioan Banciu m. p. Ilie Hociotă m. p. Constantin Criștiu m. p.

Măcelărie nouă!

Aduc la cunoștința onoratu-lui public din loc și jur, că cu 25 Februarie n. c. mi-am deschis măcelărie în localul din casele dlui Dr. Ioan Popu, în piața principală. În fiecare zi carne proaspătă de prima calitate!, cârnați și odată în săptămână pește proaspăt!, — pe lângă servire curată și punctuoasă!

Orăștie, Februarie 1910.

Stimător

Vasile Bidu Iun.,
măcelar.

POPORUL

institut de credit în Seliște acordă împrumuturi ipotecare (pe întabulare) cu 7% iar alte feluri de împrumuturi cu 8% fără alte adausuri, fără proviziuni!

Pentru Sebeșul-săsesc și jur mijlocește împrumuturile ipotecare dl Dr. Dumitru Stefan, avocat, Sas-Sebeș.

„POPORUL“

Inst. de credit și economii, Seliște Szellatye, (Seben m.) (621) 5—10

ÎNVĂȚĂCEL

Să primește un învățacel la: Nicolae N. Țintea, com. Săliște (comitatul Sibiiului).

Cine dorește călătorie

— de plăcere în

6 zile
la America

acela să ceară îndrumări românești dela

Falk și Comp.
HAMBURG

Ofert de căsătorie!

O domnișoară crescută casnic, de 26 ani, onestă, inteligentă, modestă și dragălașă, econoamă bună și isteată în toate ramurile afacerilor casnice, dorește a să căsătorii cu un tânăr sau și văduv, care să fie om inteligent, modest, simpatic și cu poziție sigură, — care nu numai bani ar cauta, ci s'ar mulțami cu o zeste mai puțină, cum ar găsi aci, și ar putea spera la un viitor fericit. Păstrarea lucrului în taină, chestie de onoare. (652) 2—3

Un tânăr în etate de 25 de ani, scrie bine românește și ungrește, caută un serviciu de pădurariu în Ungaria sau în România. Doritorii să se adreseze la redacția acestei foi

Faur Român cu diplomă de potcovit, caută loc în Ungaria sau în România. Are rezizite proprii. Doritorii să se adreseze la redacția acestei foi. (651) 2—2

Dr. Oscar Leonhard specialist în morhuri de mistuire (648) (boale de stomac) 3—3 s'a așezat în SEBEȘUL-SĂSESC Piața-mare, nr. 9, ca medic practic.

Cumpăr piei de vită!

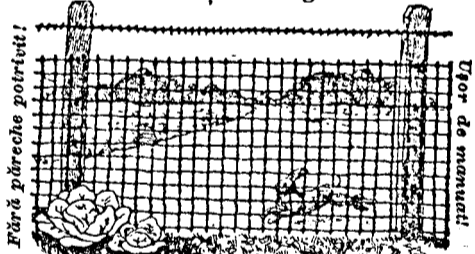
Țărenilor proprietari de vite, cari aveți piei de vânzare și voți să căpătați prețurile cele mai bune co să dau pe ele, să veniți cu ele la subscrișul, care v-le plătește după greutate, cu prețurile făcute în capitala țării, în Budapesta! Prețuri pe cari nu le căpătați la așazișii hăzuari cu piei! (633) 5—10

ARTHUR SCHMIDT

m. pielar în Orăștie, peste ulița de baia de aburi.

Garduri, tare ieftine!

Producție indigenă!

Nenumărate scrisori de mulțumită adevăresc că Tesetura de drot „Hungaria“ e neîntrecută, distinsă!

Să face din drot răsucit. Prețul pe metru pătrat 30 flieri și mai mult.

Să comandă numai la fabricantul ALEXANDER HAIDECKER, fabrică de funil de drot și de garduri de drot, Budapest, VIII. Ūllői-ut 48/85.

— Serviciu repede, favorabil și punctuos. — Catalog gratis și franco, ilustrat (639) 3—10

Colosală greșală

a făcut, cine n'a fost atent, și la durerile reumatice, la împunsături, agetări, dureri de spate și șele, dureri de oase, în loc de veritabilul :-

REPARATOR Kriegner

a folosit ceva imitații! Recomandăm dar de grabă ori-cărui bolnav de reumă și ori-cui, care suferă de boalele numite, pe urma răcelii ori curgențului, să folosească îndată adevăratul

REPARATOR Kriegner

pe care îl prepară numai Apoteca Kriegner, BUDAPEST Baros u. 2.- Așadar aci să se adreseze scrisorile de comande. O sticlă mică 1 cor., o sticlă mare 2 cor. Pe poștă franco 5 sticle mici 5 cor. sau 3 mari cu 6 cor. Acest leac distins și vechi e mal bun ca ori-ce franzbrantvcin, că și după o singură trecare, vindecă, și nu numai alină, ci și încetă dureră.

La comande al griji la adresă, ca să nu capeți o imitație! (645) 3—8

„BALOMIREANA“, însoțire de credit în Balomir.

CONVOCARE.

Onorabili membri ai „însoțirii de credit din Balomir“, prin aceasta să invitați la ședința

adunării generale ordinare,

ce să va ține în Balomir la 20 Martie st. n. 1910 la 2 ore după amiază, în localul școlii.

OBIECȚELE:

1. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere despre anul de gestiune 1909 și prezentarea bilanțului anual.

2. Propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere, referitoare la împărțirea profitului curat.

3. Alegerea de membri în locul celor eșiți din direcțiune și din comitetul de supraveghiere, în urma vechimei.

4. Votarea absoluturului direcțiunii și comitetului de supraveghiere pentru anul de gestiune 1909.

5. Eventuale propuneri.

6. Alegerea alor doi membri pentru verificarea procesului verbal.

Balomir, la 27 Februar n. 1910.

Direcțiunea.

Am de vânzare
o mașină de vapor

pentru îmblătit, tare de 8 PH. (puteri de cai), cu ridicătoare de pae din fer, și sfărmator de lucher de Hoffer Nr. 4, e din Fabrica trenurilor statului. În stare foarte bună. Cu mașina dau toate uneltele ce să țin de ea. O vind foarte ieftin; plată în rate. — Adresa:

Emil Buzan.

(644) 3-6 proprietar în Cistelee (Csehtelke, u. p. Băld).

Picături de stomac BRADY!

provăzute cu marca Sfta Maria dela Mariaczell, căror poporul le zice picături de stomac de Mariaczell, s'au valorat de 30 ani așa, că nu pot lipsi din nici o casă. Efect minunat la durere de stomac, ardere și zgirciuri de stomac, înfundare, durere de cap, vomare, nesomn, lipsă de sînge, etc.

S capătă în toate farmaciile. — O sticlă mare 1 cor. 40 fleri, o sticlă mică 80 fleri; 6 sticle 5 cor.; 3 sticle duble 4 cor. 50 fleri, franco, trimite preparatorul

C. BRADY, - - Apotecă la - - „Regele Ungariei“, Wien, I., Fleischmarkt 1. (depot 241).

Grijiți să fie marca Fecioara Maria dela Mariaczell, pe pachetarea roșie și subscrierea de pe chipul de alături. (606) 6-20

(490) 8-24 2
TE SIMȚI RĂU?

Firește că ai val cu rînsa, nu-ți mistue, nu-ți mirare că arăți așa rău, te doare capul, n'ai apetit, îți vine acru napoi, ai zgirciuri. Așa-i cînd n'ai scaun (mers afară) regulat, din asta să fac și hemoroile. De ori ce durere de stomac suferi, folosește îndată Tabletele-Casacarin alui Örkény și repede ți-a trece. Fumătate cutie cu cor. 1-20, cutie întregă cu cor. 2-20 capeți pe lingă rambursă numai dela: Apoteca-Apostol din Budapesta József-körut 64. (depot 91).

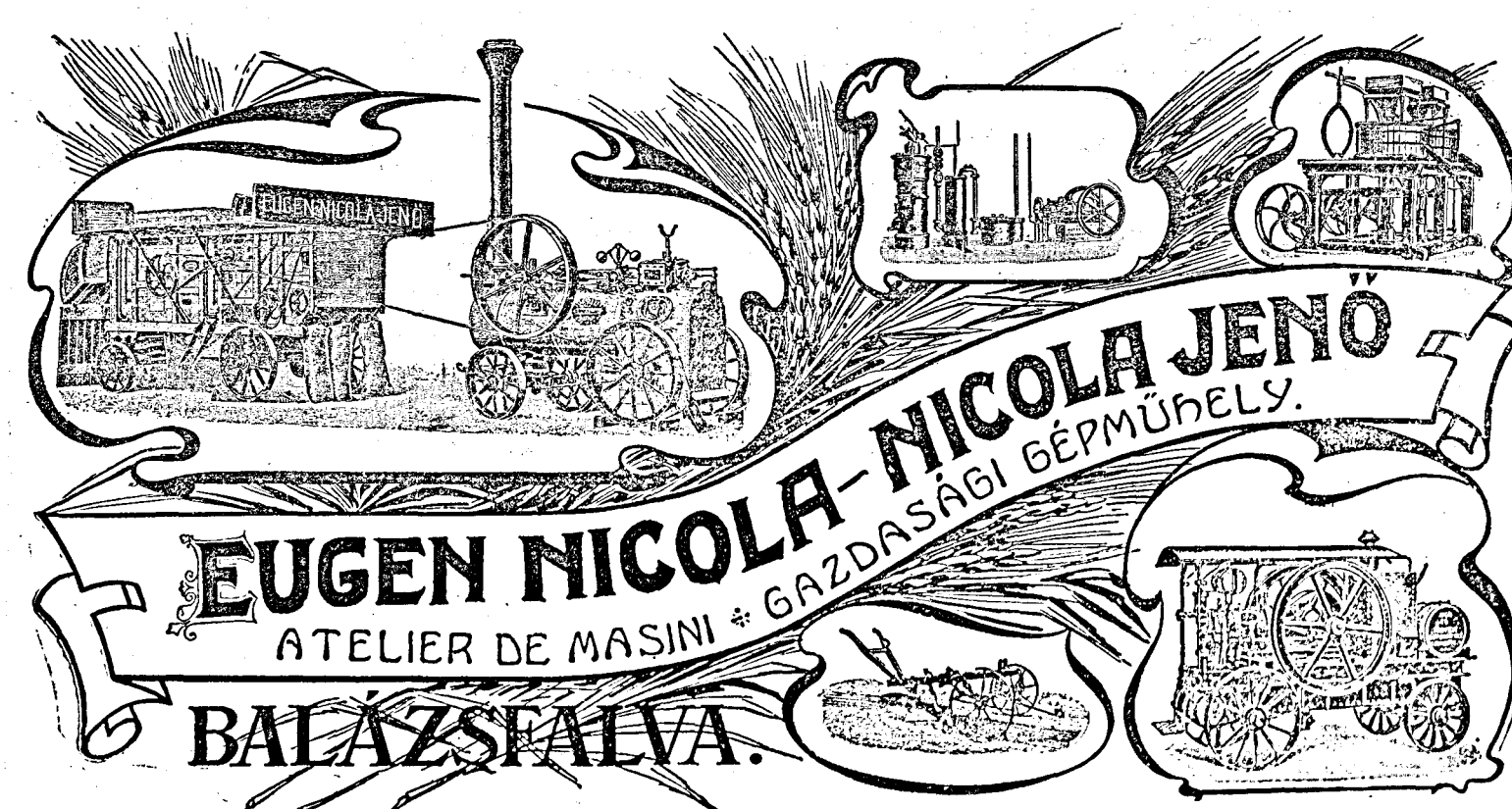
Active.		Contul Bilanț cu 31 Decembre 1909.		Pasive.	
Cassa în numărar la 31/XII.	K 1 064-22	Depuneri și părți fundament.	K 9 641-34		
Obligațiuni cu caventi	K 36.036-30	Fond de rezervă	K 603-71		
Mașini agricole	K 515-80	Fond agricol	K 740-—		
Interese tranzitoare:		Reescont	K 26.150-—		
Interese restante la inventar	K 165-38	Prodiverse	K 213		
Inter. anticipate la reescont	K 816-67	Donațiuni neridicate	K 176-58		
		Interese tranzitoare	K 418-04	K 37.731-80	
		Profit curat	K 866-57		
				K 38.598-37	
					K 38.598-37

Spese.		Contul Profit și Pierdere.		Venite.	
Inter. la depuneri și părți fund.	K 396-63	Profit transportat	K 10-30		
Interese la cont curent	K 1.602-33	Interese dela obligațiuni	K 3.387-66		
Interese la reescont	K 48-—	Provizioane	K 111-98	K 3.499-64	
Contribuție directă	K 18-97				
Contrib. de 10% după depuneri	K 39-66				
Spese	K 457-78				
Profit curat	K 866-57				
	K 3.509-94				K 3.509-94

Nicolau Suciu m. p. Balomir, la 31 Decembre 1909. Toma Vulcu m. p., P. Furdul m. p.,
cassar. controlor.
DIRECȚIUNEA:
Adam Avram. Bonța Avram. Dragoșin Fleșer. Mihaiu Ion I. Todor. Adam Ion. Cosma Lăpădat.
Subscrisul comitet de supraveghiere examinînd conturile prezente le-am aflat exacte.
Balomir, la 27 Februar 1910. (661) 1-1
Balomiri Avron. Luca Sibotean. Angel Nicolae Cătana. George Bontia a Baci. Oprița Ion. Zunea Radu.

PRIMA INTREPRINDERE ROMÂNĂ DE MOTOARE
EUGEN NICOLA, Blaj - Balázsfalva

Motoare, cu gaz și benzin; locomobile cu benzin cari s'au dovedit de foarte bune le recomand cît să poate de călduros tuturor economilor nostri Mașinile de trierat le lizez dela renumita firmă Hoffer și Schrantz, pe care o reprezentez în Ardeal Apoi mașini fabricațiune propriel Plugurile originale „NICOLA“ sunt recunoscute ca cele mai bune pluguril Mașini de îmblătit cu cai ori cu mîna! Mașini de cernut (ciur) sistemul cel mai nou Triere, mașini de tăiat nutreț și napi, mașini de sămănat grîu și cucuruz mașini de săpat cucuruz mașini de secerat și cosit, precum și ori ce sotu de mașini economice, să pot comanda dela această firmă, pe lingă prețuri moderate și condițiuni de plată favorabil.

Primește instalațiuni de mori cu motoare de gaz sau benzin! Cine dorește să-și cumpere mașini de vapor, de benzin sau altfel de mașini, să se adreseze la **Eugen Nicola în Blaj.** Mașini de îmblătit mînate cu vapor, folosite, însă în stare bună, să dau pe garanță ca și cele nouă, însă cu mult mai ieftine!
Trimit gratis oferte și deslușiri, pentru ori-ce mașini! Preț-curent franco și gratis.

Sprijiniți industria română!